

ЮТИЛИТИС

НОЕМВРИ 2015 Г. ● БРОЙ 9 (133)
ГОДИНА XIII ● ЦЕНА 6 ЛВ.

www.utilities.bg
ISSN 1312-3017

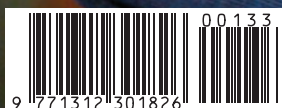
10 ГОДИНИ
ЕНЕРГИЙНА
МАГИСТРАТУРА

КОРПОРАТИВНА
СОЦИАЛНА
ОТГОВОРНОСТ

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ
И ПОЩЕНСКИ
УСЛУГИ

доц. д-р Теодор Седларски

Декан на Стопански факултет,
СУ „Св. Климент Охридски“

доц. д-р Теодор Седларски,
Декан на Стопанския факултет към СУ

© Александра Колева

Издателство:

„Пбллик сървисис“ ООД
ул. Стефан Караджа 7А, ет. 5
1000 София
тел.: +359 879 436 756
office@publics.bg

Главен редактор:

Атанас Георгиев
info@utilities.bg

Отговорен редактор:

Людмила Златева

Редактори:

Петър Ташев
Стефан Гагов

Дизайн и предпечат:

Илко Деспогов

Абонамент и реклама:

Мария Кръстева
Гергана Маринова
Александра Колева
тел.: +359 887 385 360
office@publics.bg
www.utilities.bg

Издателство:

Пбллик сървисис ООД

Действителни собственици:

Атанас Георгиев
Петър Ташев
Стефан Гагов

Печат:

10 години магистратура по енергийна икономика

Когато през есента на 2005 г. стартира програмата по „Енергийна икономика и мениджмънт“ в Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, някои от преподавателите в техническите университети бяха скептични за нейното бъдеще. А най-често задаваните въпроси бяха защо точно в Софийския университет и какво общо има Стопански факултет с енергетика.

През 25-те години след своето възстановяване, Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ неизменно заемаше челните места (а последните години – първото място) в образованието по икономика и мениджмънт както за бакалаври, така и за магистри. Същевременно, новите икономически предизвикателства за енергийните и ютилити компании изискваха именно такива знания. Нали точно тази наука може да даде отговор какво е регулиране (в икономическия смисъл), как да се разпределят разходите в обществото за намаляване на климатичните промени и какви да са финансовите модели, с които да се осигурят инвестициите за развитие на съвременни инфраструктура и услуги.

Изминалите 10 години показват, че този образователен „експеримент“ е не само успешен, но и пример за развитието на подобни програми в други водещи университети: УНСС, ТУ-София, гори Военната академия „Г. С. Раковски“.

А самата програма на СУ разшири обхвата си до „Икономика и управление в енергетиката, инфраструктурата и комуналните услуги“ със специализации по „Енергийни пазари и услуги“, „Фасилити мениджмънт“ и „Логистика“. Близо 200 експерти са завършили програмата през последните 10 години, като над 90% от тях работят по специалността си. Обучението включва десетки лекции от гост-преподаватели всяка година, както и по няколко индустриални посещения в различни енергийни и ютилити обекти. Беше създаден и неформален клуб на завършилите, в който студентите от различните випуски да се запознават и да обменят знания и идеи.

Годишнината на Стопански факултет и на енергийната програма са повод да представим едно лице на позитивната промяна в Софийския университет – новоизбрания декан доц. д-р Теодор Седларски. В интервюто с него може да прочетете какви са следващите идеи за развитие на специализираната магистратура в Стопанския факултет – със засилено участие на бизнеса в образователната програма, научните изследвания и проекти.

Атанас ГЕОРГИЕВ, главен редактор на сп. Ютилитис

Пишете ни на info@utilities.bg и в нашата фейсбук страница: www.facebook.com/utilities.bg

Стопанският факултет премахва бариерите между образованието и бизнеса

доц. г-р Теодор Седларски, Декан на Стопанския факултет към СУ

На 13 октомври 2015 г. доц. г-р Теодор Седларски бе избран за Декан на Стопански факултет в СУ „Св. Климент Охридски“. Той е щатен преподавател в катедра Икономика от 2005 г., като защитава докторска дисертация по икономика през 2009 г. в областта на институциите, транзакционните разходи и икономическото развитие. Хабилитира се през 2011 г. От ноември 2011 г. до октомври 2015 г. е зам.-декан по учебната и международната дейност на Стопанския факултет. Получава образованието си във Виенския икономически университет и в Стопанския факултет. През 2007 и 2008 г. печели последователно стипендия „Ернст Мах“ за млади изследователи на австрийското Министерство на науката и стипендия на Швейцарската конфедерация за специализации в сферата на новата институционална икономика, съответно във Виенския икономически университет и Университета Санкт Гален в Швейцария. От 2012 г. е ръководител на Центъра за икономически теории и стопански политики към СУ „Св. Климент Охридски“, а от април 2014 г. е академичен директор на Центъра за икономически стратегии и конкурентоспособност към Университета, който е афилиран с Института за стратегии и конкурентоспособност към американския университет Харвард. През февруари 2014 г. е избран за национален представител на България в конфигурациите на Програмния комитет на „Хоризонт 2020“, от юли 2013 г. е съпредседател на Френско-германския център за приложни изследвания по икономика и управление към Университета.

Повече информация:
<http://uni-sofia.bg/feba/sedlarski>

Докцент Седларски, наскоро Ви е бяхте избран за Декан на Стопански факултет. Кои ще са основните Ви приоритети по отношение на връзките между образование и бизнес?

Стопанският факултет на Софийския университет е естествената пресечна точка на образованието с бизнеса. Новата политика на факултета е ориентирана към премахване на границите между академичната страна на обучението и участието на водещите в областите си български и международни практики в подготовката на студентите. Целта ни е българските и международните компании да се чувстват на своя територия във факултета, консултирайки обновяването на учебните програми съобразно актуалните потребности в сферите им на дейност, участвайки в създаването на съвременни работни места и технологични възможности за модерно обучение, резултатите от което да могат да бъдат непосредствено приложени в реална среда. Подаваме ръка и каним фирмите за изграждането на нов тип организационна култура, за оптимизиране на процесите във факултета, за съвместно участие в проекти, за кариерното ориентиране и осигуряване на възможности за допълнително профилиране по време на следването на студентите.

Една от първите идеи, които ще бъде обсъдена с представителите на бизнеса, е за създаване на настоятелства към всяка от магистърските ни програми, в които да участват водещи компании и утвърдени специалисти в съответните браншове. Настоятелствата ще имат за задача не само да помагат с актуализиране на съдържанието на отделните изучавани дисциплини, но и да представят практики за обогатяване на учебния процес – като гост-лектори в редовните занятия, но и като хонорувани преподаватели в нови специализирани модули от избираеми предмети, които в допълнение с фирмени обучения и гъвкави възможности за стажове да изградят желаните професионалисти. Настоятелството ще допринася за запознаване на професионалната общност с най-новите проекти и събития в рамките на съответните програми, за увеличаване на обществения престиж и привлекателността им, включително чрез перспективите за кариерна реализация в компаниите участници.

Началните стъпки за осъществяване на поставените цели включват създаването на специални работни групи към ръководството на факултета, които да дават възможност за включване на възможно най-широк кръг колеги, но и да представят платформа за обединяване на усилията с бизнеса, представителите на държавната администрация и студентските организации. Едната група ще поеме работата по проектната дейност и освен преподаватели с много опит по успешно реализирани проекти ще направи възможно включването на представители на компаниите, студентите и докторантите.

Друга група ще осъществява постоянни функции по маркетинга и връзките с обществеността на факултета. След обсъждане и при установена необходимост ще бъде създадена трета – за непрекъснатата координация с бизнеса във връзка с развитието на материалната база, учебните програми и международното сътрудничество. Работни групи ще бъдат подкрепени административно чрез служители с постоянни функции по обслужването на дейността им.

Неотменна част от отношенията с бизнеса е създаването на кариерен център в Стопанския факултет в сътрудничество с успешно функциониращото вече повече от десет години Сдружение на възпитаниците (Алумни клуб). В постоянна връзка с преподавателите центърът ще поддържа база данни с извадени студенти, които ще бъдат препоръчвани за най-подходящите работни или стажантски позиции, обявени от бизнеса.

Материалната среда за работа и видът на сградата на Стопанския факултет са приоритет с оглед съвместното изграждане на академична и бизнес атмосфера, отговарящи на изискванията на времето. Подготвят се конкурси за интериорен дизайн, включително за офисите по обслужване на студентите, в които да се включат завършили възпитаници на фа-

култета, работещи в областта, както и наши партньори от бизнеса. Целта е оформянето на общи работни помещения за преподаватели, студенти, докторанти и представители на компаниите (co-working spaces) с повече отворени пространства и възможности за екипна работа по проекти. На следващ етап предстои събирането на идеи за обновяване на околните пространства на сградата на факултета, които могат да бъдат развити в сътрудничество с фирми, проявяващи интерес.

Ще създадем настоятелства към всяка от магистърските ни програми

За 25 години факултетът се превърна в лидер на българския образователен пазар

През този месец Стопанският факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ навърши 25 години от възстановяването си. Какво се случи за това време и какво предстои като нови предизвикателства?

За 25 години беше изграден един нов факултет, който се превърна в лидер на българския образователен пазар. От самото начало той беше замислен по новаторски и изключително успешен в условията на нашата страна начин – през 90-те години тук беше пренесен моделът на обучение по двете световно утвърдени направления в икономическото образование: икономика (economics) и стопанско управление (business administration). Бяха осигурени учебници от водещите западни издателства, които се използваша непосредствено в учебния процес, осъществяван частично от чуждестранни гост-лектори. Беше укрепено плодотворното университетско сътрудничество по линия на френските програми по икономика и управление, както и немската програма по стопанско управление, даващи на студентите възможност да завършат освен с българската, също с френска и немска бакалавърска диплома.

© Александра Колева

Успяхме да създадем и обща магистърска програма на английски език със Сорбоната в Париж за управление на човешките ресурси. Развити бяха и се утвърдиха водещи за България магистърски програми, някои от тях уникални за времето си като тази по икономика и управление в енергетиката и комуналните услуги със специализации по „Енергийни пазари и услуги“, „Фасилити мениджмънт“ и „Логистика“.

Идеята тогава беше постепенно да се предложи изцяло завършен образователен продукт на английски език на равнище бакалавърски програми. Това все още не е факт и предизвикателството за отваряне към международните пазари чрез варианти на бакалавърските програми на английски език, които да заработят в най-бърз порядък, е стимул за новото ръководство. Същевременно расте броят на магистърските програми на английски език, вече предлагани във факултета – няколко са действащите програми – по „Финансов мениджмънт“ в партньорство с Университета Бордо IV, „Човешки ресурси“ и по „Стратегическо управление“. Задачата ни във връзка с последните две програми в областта на управлението, които стартираха през настоящата учебна година, е договаряне на двойна

диплома със западни университети по подобие на сътрудничеството с френския университет в Бордо. Магистърската ни програма по „Счетоводство и одит“ беше акредитирана преди броени седмици от международната счетоводна организация АССА, което дава възможност за признаване на нива от престижната квалификация със самото завършване на програмата.

Отново от месец октомври 2015 започна предлагането на обучение по руски език в допълнение към останалите чужди езици, традиционно преподавани като втори западен език на студентите от факултета, наред със задължителните (английски, немски или френски) като италиански и испански език. Тази възможност беше иницирана от студентите и очаквано се радва на голям интерес от самото начало. Това ни дава основание за подготовка на планове за съвместни магистърски програми и на руски. През последната година договори за партньорства по тяхна инициатива бяха сключени с водещи руски университети като например Висшата школа по икономика в Москва.

През предходната и настоящата учебна година в Стопанския факултет се обучават рекорден брой чуждестранни студенти

© Александра Колева

за един или два семестъра по програма Еразъм от Германия, Франция, Испания, Португалия, Полша, Чехия и други европейски страни, привлечени от възможностите да слушат лекции на английски, немски или френски език при многобройните гостуващи преподаватели от университетите-партньори. Нараства броят на българските студенти, които са започнали образованието си на Запад, но след една, две или повече години решават да се завърнат в България и да продължат обучението си в сравними по качество и съдържание програми с възможност за получаване на чуждестранна диплома в Стопанския факултет.

Освен модела на чуждестранни университетски партньорства, които са запазена марка на нашия факултет и една от най-видимите в обществото страни на обучението при нас, предстои идейното формулиране и реализиране на новите конкурентни предимства за следващите години, които да бъдат имитирани през следващото десетилетие – по начина, по който досегашните ни предимства малко или много бяха заимствани от други университети в България с дългогодишно закъснение. Те ще бъдат насочени в иновации по отношение на нови направления, адекватни за времето учебни програми и интерактивни гъвкави начини на преподаване, следвайки актуалните потребности на бизнеса. Значимия си потенциал запазва съчетаването на образованието по информационни технологии и управление, информационни технологии и финанси, по поведенчески икономически и стопански науки,

Голяма част от студентите ни се реализират в успешно в отрасли, комбиниращи тези страни на бизнес дейността, поради добрите основи, положени в рамките на образованието им. Партньорствата с други силни факултети на Софийския университет в този смисъл се явяват предпоставка за развитие на конкурентни образователни продукти без аналог в качеството в страната и региона. В напреднал етап на развитие са програми за дистанционно обучение, основани в голяма степен на телекомуникационни връзки и лекции в реално време, изнасяни както от практики, имащи възможност да се включват от своите офиси в цялата страна, така и от преподаватели „звезди“ от чужбина. Разчитаме много на бизнеса за осигуряването на тези нови възможности, включително чрез подпомагане при конципирането и изграждането на модерна мултимедийна инфраструктура, която да прави отварянето ни един към друг лесно и приятно.

Магистратурата по „Икономика и управление в енергетиката, инфраструктурата и комуналните услуги“ също навършва 10 години от старта си. Какви са резултатите до момента и какви са плановете Ви за нейното развитие?

Магистърската програма беше създадена през 2005 г. в партньорство с бизнеса и по тяхна заявка. Инициативата беше на Комитета по „Енергетика и ютилитис“ на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) и най-вече на неговия председател г-н Николай Минков, който е дъл-

годошен хоноруван преподавател и съ-директор на програмата от страна на бизнеса. Тази програма е един от успешните примери за партньорство, като очакваме допълнителна инвестиция на енергия, идеи и подкрепа от този отрасъл през следващите години, за да направим това направление още по-успешно.

А резултатите за последните 10 години не са никак малко. Имаме близо 200 успешно завършили магистри от тази специалност, като около 40 се обучават в момента в нейните две разновидности – за икономисти/управленци и за специалисти от други направления, като междуременно бе стартирана и програма, ориентирана към професионалните бакалаври. Статистиката показва, че над 90% от завършилите работят по специалността си, а някои от студентите развиват познанията си в областта чрез изследвания в рамките на докторската ни програма по икономика на отраслите. Разчитаме на докторантите да допринесат за укрепването и усъвършенстването на магистърската програма.

Енергийната магистратура е успешен пример и за обогатяване на учебната програма – всяка година в нея се включват над 20 гост-лектори – представители на висшия мениджмънт на енергийни и ютилитни компании, експерти от КЕВР, от неправителствените организации и пр. За студентите се организират и по няколко индустриални посещения годишно, например в АЕЦ „Козлодуй“, централите от комплекса „Марица изток“, в ПАВЕЦ „Чаира“, в пречиствателните станции на „Софийска вода“ и др. Радваме се, че някои от най-изявените български експерти са хонорувани преподаватели от самото начало и продължават работата в програмата до днес. Връзката с тях, както и между възпитаниците на програмата се запазва и развива чрез неформални срещи на завършилите – две такива срещи бяха проведени през миналата година и помогнаха за обмен на знания и идеи, както и за нови партньорства между колегите.

Какви други партньорства можете да предложите на бизнеса и по-специално на секторите инфраструктура, енергетика и ютилитис?

Планираме предлагането на следдипломни квалификации за служителите на компаниите от тези отрасли, като започваме с изготвянето на маркетингов план за преценка в кои области, с каква продължителност и в какъв формат те биха били най-търсени и полезни. Вариантите са да бъдат с продължителност от седмица, месец или семестър, като е възможно да са модулни (през почивните дни) или вечерни. Превъзможността с част от тези курсове да се набират кредити, които да се признават впоследствие като част от учебния план на магистърската ни програма за решените да се запишат в магистърска степен на обучение.

Програмата по енергетика подлежи на гъвкаво разширение с нови специализации, например в областта на енергийната сигурност или управлението на ВиК сектора – сектори с актуални предизвикателства за България. Разчитаме на предложения и подкрепа от бизнеса за стартирането на специализации, които се считат за необходими. Стремежът ни е да развием преподаването чрез казуси, подадени от самия бизнес. Потенциал за привличане на допълнителни кандидати се крие в намаляването на продължителността на програмите за неикономисти и въвеждането на втори прием през годината – в началото на летния семестър.

Залагаме и на развитието на традиционно ефективните форми на сътрудничество като съвместни конференции, семинари, научни изследвания и проекти. Редовните срещи на настоятелствата, на които ще бъдат канени гости от съответните отрасли, ще допринесат за разширяването на кръга от заинтересовани от програмите лица.

Какви са възможностите за публично-частни партньорства между Стопанския факултет и бизнеса?

Към СУ и Стопанския факултет функционира хай-тек бизнес център със статут на самостоятелно дружество, собственост на университета. Основната му цел е съдействие при патентоването и трансформирането на научните разработки на изследователи от различни направления в продукти, предназначени за паза-

ра. Тук взаимодействието с бизнеса е единствен приоритет. Естествено е партньорство със София Тех Парк и други подобни инициативи в рамките на бъдещи договорни отношения.

По отношение на предлагането на квалификация в сътрудничество с бизнеса, която да отговаря в най-пълна степен на нуждите му, се работи по идеята за магистърски програми с характеристики на т.нар. дуално образование на Запад. Фирмите от настоятелствата на програмите ще имат възможността сами да подбират кандидати за работа на определени позиции, които предвиждат намалено работно време (например 6 часов работен ден), за да могат служителите едновременно с назначаването си да бъдат приети и да се обучават в магистърска програма чрез съгласуван график на учебните занятия. Така отпада необходимостта за бизнеса да изчаква квалифицирането на следващ випуск специалисти, а да участва в подготовката на вече работещи служители в рамките на учебни програми, създадени съобразно конкретните му изисквания.

**Въпросите зададе
Атанас ГЕОРГИЕВ**